

Raadsbrief /Statenbrief Regio Deal Regio Zwolle – update

Aan de raads- en statenleden van Regio Zwolle via de colleges van burgemeesters en wethouders en gedeputeerde staten

Inleiding

Op 14 februari nam de ministerraad het heuglijke besluit om €22,5 miljoen te reserveren voor de Regio Deal Regio Zwolle. Een belangrijke impuls voor de doorontwikkeling van onze regio en de gezamenlijke regionale samenwerkingsopgaven. Uw raad is daarover geïnformeerd per brief van 14 februari.

Met deze brief informeren wij u waar we staan in het proces voor het sluiten van de Regio Deal Regio Zwolle. De honorering van de aanvraag is namelijk nog maar het begin: sinds deze toezegging werken Rijk en regiopartners samen aan de uitwerking van de Regio Deal Regio Zwolle in een regiodeal-overeenkomst, inclusief financiering en verdeelbesluit. Naar verwachting vindt nog voor de zomer de ondertekening van de Regio Deal plaats, waarna de eerste projecten in het najaar van start kunnen gaan.

Aanloop

Regio Zwolle diende afgelopen november een aanvraag in voor een Regio Deal. Deze propositie is voorbereid in nauwe samenwerking tussen de provincies, gemeenten, bedrijfsleven, kennisinstellingen en andere partners in Regio Zwolle. Middels een uitvraag via het portefeuillehoudersoverleg Economie en Arbeidsmarkt, de Regio Zwolle Accounts (ambtelijke contactpersonen Regio Deal bij partners) en een ronde langs de partners, zijn projectvoorstellen ingediend.

Aanpak

In het Regio Deal proces is een aantal fasen te onderscheiden:

- Dealmakingsfase (maart – juni 2020): Rijk en regio werken in een interactief proces het ingediende voorstel uit tot een Regio Deal. Parallel daaraan werken zij aan het klaarmaken van de uitvoeringsorganisatie: het inrichten van een lichte programma-organisatie.
- Vervolgens gaan Rijk en regio vanaf het najaar 2020 samen aan de slag met de uitvoering van de Regio Deal: de uitvoeringsfase.

Dealmakingfase, waar staan we in het proces?

In maart is het co-creatieproces van regiopartijen en Rijk gestart. Uitwerking van de regiodeal-overeenkomst vindt plaats in overleg tussen regionale partijen, het coördinerend ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV) en vijf betrokken vakdepartementen, te weten het ministerie van Binnenlandse Zaken (BZK), het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW), het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW), het ministerie van Economische Zaken en Klimaat (EZK) en het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (IenW).

Deze inhoudelijke afstemming is een onderhandelingsproces met het Rijk, waarbij de belangen van Rijk en regio met elkaar in balans gebracht moeten worden. Om dit proces in goede banen te leiden heeft de Regiegroep Regio Zwolle ingestemd met het instellen van een Stuurgroep Regio Deal. De Stuurgroep Regio Deal ziet toe op het maken van afspraken over de inhoud van de Regio Deal en de besteding van het geld van alle verschillende partners. Een ambtelijk kernteam Regio Deal staat de Stuurgroep Regio Deal bij. De Stuurgroep Regio Deal voedt de Stuurgroep Rijk-Regio. De Stuurgroep Rijk-Regio komt tot het moment van ondertekenen een aantal keren (digitaal) bij elkaar om beslispunten af te hechten naar het sluiten van de Regio Deal toe.

De Stuurgroep Regio Deal blijft tot de ondertekening door de regiopartijen en het Rijk in stand.¹

Voorzitter van de Stuurgroep Regio Deal is Peter Snijders, Voorzitter Regio Zwolle. Andere leden zijn:

¹ Ook voor de uitvoeringsfase wordt een Stuurgroep Regio Deal gevormd. De Stuurgroep houdt zicht op de voortgang en het bereiken van de doelstellingen om zonodig tijdig bij te kunnen sturen.

Partner	Afvaardiging	Functie / rol
Provincies	Bert Boerman	Gedeputeerde Overijssel
Gemeenten	René de Heer	Regionale samenwerking EZ / HCA / Arbeidsmarkt en beroepsonderwijs Wethouder Zwolle
	Alwin te Rietstap	Klimaatadaptatie / Ruimte voor de Vecht Wethouder Hardenberg
Economic Board Regio Zwolle	Trudy Huisman	Voorzitter EBRZ
Onderwijs	Theo Rietkerk	Zwolse8 Voorzitter CvB Landstede Onderwijsgroep
Werkgevers	Laurens de Lange	VNO-NCW Regio Zwolle MKB Nederland Regio Zwolle

Tijdens de Regiodag op 11 maart heeft een constructief startgesprek met het Rijk plaatsgevonden. Hier zijn (proces)afspraken gemaakt om de Regio Deal Regio Zwolle te kunnen sluiten. 24 april heeft de Stuurgroep Rijk-Regio gesproken over de 50% versie van de Dealktekst.

Tijdhorizon

De wens van alle partijen is om de Regio Deal vóór 1 juli te ondertekenen. Dit leidt tot de volgende planning (onder voorbehoud):

Datum	Wat	Toelichting
Week 20	Stuurgroep Regio Deal	Bespreken 80% versie Dealktekst, richting meegeven voor Regiegroep van 20 mei
20 mei 2020	Regiegroep Regio Zwolle	Bespreken 80% versie Dealktekst
1 juni 2020	Definitief bestedingsplan indienen bij ministerie van Financiën	Middelen van de Regio Envelop staan bij het ministerie van Financiën (MinFin) op de Aanvullende Post. Om dit beschikbaar te krijgen is een bestedingsplan nodig. Het bestedingsplan moet eind mei ambtelijk afgestemd zijn tussen Rijk en Regio, en met MinFin en gaat begin juni bij MinFin de lijn in voor besluitvorming
Week 23	Stuurgroep Regio Deal	Voorbespreking Stuurgroep Rijk-Regio
Week 24	Stuurgroep Rijk-Regio	Bespreken 100% versie Dealktekst
Week 25	Besluitvorming ondertekenen Regio Deal door regiopartners	
1 juli 2020 (uiterlijk)	Regio Deal rond	Feestelijk ondertekenmoment n.t.b. afhankelijk van corona-ontwikkelingen
Oktober 2020	Beoogde start uitvoering Regio Deal	

Rijk en regio sluiten de Deal langs vijf opgaven met bijbehorende doelen. Deze staan uitgewerkt in programmalijnen, die onderling sterk verbonden zijn en in samenhang dienen te worden gezien:

Actielijn 1: Economische structuurversterking door duurzaam groeien en circulair ondernemen van het MKB

Versterking van de concurrentiepositie van MKB- en familiebedrijven door deze bekwaam te maken in vernieuwde verdienmodellen en productie- en logistieke processen, met een zo'n klein mogelijke ecologische voetafdruk;

Actielijn 2: Toekomstbestendig maken van de arbeidsmarkt

Balans brengen in de arbeidsmarkt door mensen werkzekerheid en ontwikkelingskansen te bieden en door het benutten van talenten van iedereen, via gericht investeren in skills en vaardigheden van (potentieel) werkenden;

- Actielijn 3: Schaalsprong van stad en land in balans
Meervoudige gebiedsontwikkeling realiseren, de regio evenwichtig door ontwikkelen (met balans tussen stad en ommeland) en natuurgebieden laten floreren in een stedelijk landschap met voldoende mobiliteitsoplossingen;
- Actielijn 4: Experimenteren met klimaatoplossingen
Realiseren van een demo-delta voor heel Nederland als het gaat om watersystemen in relatie tot de veranderingen van het klimaat.
- Actielijn 5: Governance en monitoring
Uitbouwen van een aantal acties dat ingezet is vanuit de BZK-proeftuin, en vervolgvragen die hieruit zijn voortgekomen. Realiseren van regelmatige, integrale monitoring welke bijsturing gedurende de uitvoeringsperiode van de Regio Deal mogelijk maakt en de daarmee gepaarde leereffecten deelt.

Met de Regio Deal gaan Rijk en regio een duurzaam partnerschap aan om deze opgaven gezamenlijk aan te pakken. Het ondertekenen van de Regio Deal, naar verwachting in juni dit jaar, is niet het einde, maar slechts het begin van een hechte samenwerking tussen Rijk en regio.

De actielijnen zijn opgebouwd vanuit projecten uit het [bidboek 'Groeien in balans'](#) dat de basis vormde voor de Regio Deal aanvraag van november 2019. De Stuurgroep Regio Deal heeft 24 april besloten dat de scope van de Regio Deal beperkt blijft tot de projecten uit het bidboek. Dat betekent de facto dat er geen ruimte is voor het toevoegen van nieuwe projecten. Op verzoek van het ministerie van IenW is hierop door de Stuurgroep Regio Deal één uitzondering gemaakt. Besloten is om de Quicksan 'Watersysteem en klimaatadaptatie' als nieuw project onder te brengen in actielijn 4.

Regio Zwolle heeft een grotere ambitie dan we met de Regio Deal kunnen realiseren. We inventariseren nieuwe projecten die zich melden om te kijken hoe we deze verder kunnen brengen binnen de inhoudelijke thematafels van Regio Zwolle en om mee te kunnen koppelen aan andere (Rijks)programma's.

Verdeelvraagstuk

Bij de uitwerking van de Regio Deal moeten wij uitgaan van het beschikbare budget uit de Regio Envelop. Het Rijk heeft uit de Regio Envelop een maximale bijdrage van €22,5 miljoen toegezegd. Dat is ruim €16 miljoen minder dan de €39 miljoen aangevraagd. Het Rijk wil voor het sluiten van de Deal duidelijkheid over de verdeling van de €22,5 miljoen uit de Regio Envelop over de actielijnen. Dit betekent dat wij heel zorgvuldig moeten kijken op welke manier wij de €22,5 miljoen inzetten over de vijf actielijnen. De Stuurgroep Regio Deal heeft afgesproken een korting van 30% toe te passen op alle actielijnen en voor de resterende taakstelling van ruim €4 miljoen een gezaghebbende en onafhankelijke adviescommissie in te richten. Op basis van een beoordelingskader, samen opgesteld met het Rijk, met een aantal kwalitatieve toetsingscriteria komt de adviescommissie met een advies hoe de bijdrage uit de regio Envelop precies wordt verdeeld. Om te beginnen op het niveau van de actielijnen. Op basis van het advies neemt de Stuurgroep Regio Deal een definitief besluit. Voor de goede orde merken wij op dat er weliswaar een korting moet worden ingepast, maar er vallen in principe geen projecten af.

Financiën

Voorwaarde van het Rijk voor het inzetten van middelen uit de Regio Envelop is dat regionale partijen de bijdrage van het Rijk matchen met eenzelfde financiële inzet. Inmiddels hebben wij de cofinanciering die voldoet aan de Rijksvoorwaarde voor 50% publieke cofinanciering hard.

Op verzoek van de regio neemt de provincie Overijssel de subsidieverlening aan projecten op zich. Via de begroting van het ministerie van LNV worden de Regio Envelop middelen als een specifieke uitkering uitgekeerd aan de provincie als kasbeheerder voor het realiseren van de opgaven in de Regio Deal. De uitkering van de Regio Envelop middelen gebeurt in twee tranches. Naar verwachting wordt in september de eerste tranche uit de Regio Envelop toegekend aan het Provinciefonds. Toekenning van de ASV-subsidies gebeurt vervolgens na besluitvorming in de Stuurgroep Regio Deal over de individuele projectaanvragen.

Uitvoeringsfase: organisatie (governance) en monitoring

Het is onze insteek om de organisatie (governance) van de Regio Deal zo eenvoudig mogelijk in te richten, passend bij de lichte netwerkstructuur van Regio Zwolle. Bij de start van de Regio Deal wordt een nulmeting uitgevoerd, die in kaart brengt hoe het staat met de brede welvaart in Regio Zwolle. Via voortgangsrapportages monitoren Rijk en regio in welke mate de Regio Deal daar (mede) verbetering in weet aan te brengen. De Stuurgroep Rijk-Regio voert periodiek overleg over de voortgang van de Regio Deal aan de hand van de voortgangsrapportages en borgt de samenwerking van Rijk en regio. Indieners van projecten zijn verantwoordelijk voor de uitvoering van projecten binnen budget en termijn.

Meerwaarde voor inwoners, bedrijven en kennisinstellingen in Regio Zwolle

Het is de bedoeling dat de projecten in de Regio Deal binnen vier jaar tot concrete resultaten leiden. Voor de regio als geheel, maar ook voor gemeenten en hun inwoners en bedrijven op het gebied van onder meer werkgelegenheid, opleidingsmogelijkheden, leefbaarheid en waterveiligheid. Wat er bijvoorbeeld gaat gebeuren is dat we ondernemers gaan helpen om hun businessmodellen circulair te maken en we gaan via om-, her- en bijscholingstrajecten in de regio de arbeidsmarkt verder voorbereiden op de toekomst. En we werken aan het verbeteren van watersystemen, zodat de effecten van klimaatverandering goed opgevangen kunnen worden, zowel in de stad als in het buitengebied.

Landelijke plannen en programma's kunnen hun voordeel doen met de kennis die in de Regio Zwolle wordt opgedaan. Door nu de kansen die Regio Zwolle in zich heeft te versnellen, te versterken en te verbinden, verbeteren we de brede welvaart voor (toekomstige) inwoners en bedrijven. Belangrijk, want het zwaartepunt van Nederland verschuift steeds meer naar het oosten.

Impact coronacrisis op de Regio Deal Regio Zwolle

Het coronavirus heeft Nederland én de Regio Zwolle in zijn greep. Ondanks alle zorgen over corona, gaat het dealmakingproces (op afstand) door. Het tijdspad voor het sluiten van de Regio Deal blijft voorsnog ongewijzigd. Onder de huidige omstandigheden zoeken Rijk en regio samen naar creatieve en pragmatische oplossingen om de tijdslimieten te kunnen halen. Daarbij hebben wij aandacht voor een up-to-date informatievoorziening naar de achterban.

Het is wellicht belangrijker dan ooit om met volle kracht vooruit te gaan en met de Regio Deal middelen de broodnodige impuls te geven aan de structuurversterking van de economie, de transitie van de economie en een meer wendbare en weerbare arbeidsmarkt om de periode van herstel na de crisis goed vorm te geven.

Om de komende jaren in te kunnen spelen op veranderingen rondom de realisatie van projecten als gevolg van de coronacrisis of anderszins streven we zoveel mogelijk flexibiliteit in de afspraken na. Dit doen wij door in de Dealktekst resultaatafspraken vast te leggen op actielijn-/programmaniveau en niet op projectniveau.

Wanneer als gevolg van de coronacrisis ontwikkelingen vertragen of helemaal stagneren gaan wij daarover tijdig in gesprek met het Rijk. Er zijn op dit moment nog geen signalen die aanleiding geven tot een fundamentele wijziging van de inhoud van de Deal.

Communicatie

De Regio Deal gaat over forse bijdragen met financiële impact over de komende 4 jaar. Gezien de omvang van de investeringen hechten wij eraan u tijdig en zo volledig mogelijk te informeren over het dealmakingproces en de doelen en effecten van de Regio Deal. Om die reden informeren wij u middels twee informatiebrieven in de periode tot ondertekening.

Ook na de start blijven wij u regelmatig informeren over de voortgang van het proces en de projecten. De nulmeting en de verplichte jaarlijkse voortgangsrapportage van de Stuurgroep Regio Deal aan het Rijk stellen wij aan u ter beschikking. In 2024 of 2025* (afhankelijk van looptijd Regio Deal) wordt een evaluevaluatie uitgevoerd aan de hand van de indicatoren en streefwaarden die gekoppeld zijn aan de beoogde resultaten en die met u wordt gedeeld.

Tot slot

De Regio Deal is een bijzondere en dynamische reis die Rijk en regio met elkaar zijn aangegaan. De komende weken:

- Werken wij het aanvraagproces en het proces van monitoring, evaluatie en rapportage uit, samen met de provincie Overijssel
- Richten wij een organisatiestructuur in voor de uitvoering van de Regio Deal Regio Zwolle met actieve betrokkenheid van overheden, onderwijs en ondernemers.

Eind mei ontvangt u een nieuw tussenbericht met de laatste stand van zaken, waarin wij ook op bovengenoemde onderwerpen ingaan.

Voorzitter Regiegroep Regio Zwolle, Peter Sniijders